

Oane Galama is in Nieuw Zeeland altijd hard blijven trainen om succesvol te kunnen terugkeren op de fierljepschans. FOTO CATRINUS VAN DER VEEN

Op zoek naar perfectie

Net voor de coronacrisis keerde Oane Galama samen met vrouw Renske en dochter Anouska terug in Nederland. Na vier jaar Nieuw-Zeeland kijkt de fierljepper uit naar de rentree op de schansen, vanavond in Burgum (18.30 uur)

JOHAN STOBBE

Het huis van Oane Galama en zijn vrouw Renske aan de rand van Hilaard is niet te missen. De klimpaal naast de woning verraadt de aanwezigheid van een fierljepper. „Doe't we hjir yn febrewaris kamen, ha ik earst in stek om de tún boud, dêrnei de grientetún foar Renske oanlein en doe wie it heech tiid foar de peal”, zegt de 35-jarige Galama.

Het hek is geen overbodige luxe. In de voortuin van de woning moet Galama af en toe even wachten voordat hij verder kan vertellen over de drieënhalve jaar die hij en zijn partner doorbrachten in Nieuw-Zeeland. Het is op deze zonnige zomeravond een

komen en gaan van motoren en auto's. Hij moet er niet aan denken dat hun anderhalf jaar geleden aan de andere kant van de wereld geboren dochter Anouska zomaar de weg op rent.

De klimpaal stond ook hoog op het prioriteitenlijstje. Die kon niet mee toen de twee in 2016 naar Nieuw-Zeeland vertrokken. Renske Terwisscha van Scheltinga, de getalenteerde kaatsster, kreeg de kans om daar in drie jaar te promoveren aan de universiteit. Ze kreeg een beurs om een rivierenonderzoek te doen.

De beoogde drie jaar werden er uiteindelijk bijna vier, omdat het leven van de twee

tussendoor werd verrijkt met de komst van Anouska. „Renske sit no yn de ôfrûningsfaze fan har promoasje”, zegt de uit It Heidenskip afkomstige Galama. „Dat kin se hjir dwaan.”

Zelf ging Galama aan de andere kant van de wereld aan de slag in de drinkwatertechnologie en later kwam hij terecht in het laboratorium van de universiteit. „Dêr hie ik in eigen oplûkhoeke”, zegt hij. Want een ding was zeker: wanneer de twee terug zouden komen in Friesland wilde Galama weer gaan fierljeppen. Hij moest in vorm blijven. „Ik ha ek noait sein dat ik der mei stopje soe.”

Zijn ogen twinkelen. Geen mooiere sport dan fierljeppen. Hij snapt wel dat Thewis Hobma en Bart Helmholt de stok ook weer hebben opgepakt. De drang naar de perfecte sprong gaat nooit weg. „Dy ha ik ien kear makke”, zegt hij. „Alles kloppe.” De perfecte sprong leverde uiteindelijk 21 meter en 38 centimeter op. Slechts 2 centimeter minder dan zijn persoonlijk record.

Een paar keer benaderde hij ook de perfectie. Het gevoel werkt verslavend. Galama komt na een fierljepwedstrijd liever zonder prijs thuis, maar met een perfecte sprong, dan dat hij wint met een technisch belabberde overgang. „It bart gewoan hast noait. Komst wolris faker boppe-yn de pols of der hielendal gestrekt út, mar der mankearret hast altyd wol wat oan.” Dan weer is de uitsprong net te laat, dan weer gaat de pols scheef over.

In Nieuw-Zeeland bleef hij trainen, ook al was er geen polsstok. Of toch. Eventjes waagde hij zich op de atletiekbaan in Auckland aan polsstokhoogspringen. „Ik hie wol talint”, zegt hij. „Mar ik bruts myn skouder derby.” Veel effect op zijn fierljeppercarrière had het niet. In de zomer van 2018 keerde Galama voor even terug. Hij pakte meteen de Nederlandse titel.

Maar denk nou niet dat fierljeppen net als fietsen is. „Fierljeppen moastst ûnderhâlde”, weet Galama. „It is ien fan de meast komplekse sporten dy't der is. Moastst echt trai-

“
EINS SOE ELTSE
ATLETYKBAAN IN
FIERLJEPSKÂNS HA
MOATTE

Oane Galama in actie in 2016.
FOTO ARCHIEF LC

nen bliuwe.” De explosiviteit onderhield hij met atletiek in het topsportcentrum van Auckland. Voor de romp en armen zocht hij in het plaatselijke park de rekstok op. „En ik hie ringen yn de beammen.”

De laatste anderhalf jaar richtte hij zich op de atletiekbaan vooral op het onderdeel hink-stap-sprong. „Dat liket wat op de oanrin by it fierljeppen.” Hij sloot aan bij een fanatiek groepje sporters. „Dat motivearre. Yn it begjin bist minder as de feteranen en jonkjes. Dat is net slim, want dêr kinst dy júst oan oplúke.”

Een afstand heeft hij niet opgemeten. „Ik ha nooit in sprong op folle snelheid dien.” De krachten op het onderstel zijn bij de hink-stap-sprong zeer groot. Hij wilde die impact niet opzoeken. Galama lacht. „Ek omdat ik wol wat ûngelokjes hân ha. Dat krijst ast altyd it rântsjie opsikest. Mar goed, Tjalling van den Berg sei altyd: ast nooit wat hast, trainst net hurd genôch.”

Al snel was bij de atletiekclub bekend welke sport Galama beoefende. Hij werd zelfs herkend als de ‘man van honderd miljoen’. „Dan seinen minsken op de universiteit tsjin Renkse: dyn man stiet

op in filmke.” Het bewuste filmpje van de winnende FK-sprong in 2016 van de geboren Heidenskipster ging viraal nadat de Amerikaanse site *Greatest highlights* het deelde in de categorie ‘andere extreme sporten’. „Se tochten dêr dat ik ferneamd wie.”

Verschillende clubgenoten zouden zijn sport wel eens willen proberen. Die mogelijkheid ontbrak. „Eins soe eltse atletykbaan in fierljepskâns ha moatte”, zegt Galama. „Dizze sport past dêr sa goed by.”

Met kaatsen konden de twee de plaatselijke bevolking wel kennis laten maken. „We hienen in pûdsje mei keatsballen en twa moffen meinommen, de pleatslike timmerman makke blokjes en in tillegraaf en mei linten ha we in fjild útlein.” Op de jaarlijkse Friezendag gaf de voormalig achterinse Terwisscha van Scheltinga uitleg.

Galama kan zelf ook wel een balletje staan. Vroeger kaatste hij in het naburige Workum. „Ik wie gjin grut talint. Ik bin gjin balsporter, mar koe mei myn kracht en atletysk fermogen in protte kompensearje.” Voor Wiuwert-Britswert kwam hij een paar keer uit op de Bondspartij.

In Nieuw-Zeeland stonden hij en zijn vrouw elk aan een kant tijdens het afsluitende potje. „It waard 5-5 6-6.” Na enig aandringen wil hij wel kwijt wie bij alles aan de hang aan de goede kant stond. „Ik, mar dêr gie it hielendal net om.”

Kaatsen, fierljeppen, atletiek, gymnastiek. Dochter Anouska heeft in elk geval sportieve genen. „Mar ik ha noch gjin idee wat it wurdt”, zegt Galama lachend. „Se hat de peal yn de tún al wolris fêst en se sit ek graach yn de sânbak.” Alles wijst richting fierljeppen. „Mar se boartet ek graach mei de bal.”

Vlak voor de coronacrisis keerde Galama met vrouw en dochter terug in Friesland. Net op tijd. „We hienen dêr alles opsein en noch fjouwer wiken rûnreize yn in kamper.” Van de naderende pandemie hadden ze geen weet. „Op it fleanfjild waard de temperatuer opnaam. Doe wisten we wol dat it serieus wie.”

Het vliegtuig was lang niet vol en thuis werden alle bezoeken naast die aan naaste familie afgezegd. „Dat wie nuver, want tinkst hjir wer minsken moetsje te kinnen.” Hij richtte zich maar op de inrichting van het huis. „We woenen tusken Ljouwert en Warsum wenje.” Of beter gezegd tussen werk – als zzp’er doet Galama projecten die passen in de transitie naar een duurzame samenleving – en de fierljepschansen in It Heidenskip.

Omdat de sport ook volledig stilviel, was de noodzaak van een klimpaal in de tuin groot. „Ik ha elke dei oan it klimmen west.” Sinds de schansen weer open zijn, is hij samen met broer Ysbrand en Bouke de Jong ook veel in It Heidenskip te vinden. „Ik ha it mist. Fierljeppen is sa moai om te dwaan.”

Zijn hart maakte een sprongetje toen het nieuws over de hervatting van sportwedstrijden vanaf 1 juli op een zonnige zomeraavond de voortuin in Hilaard bereikte. Hij had zich er net bij neergelegd dat hij zijn rentree nog een jaartje moest uitstellen. Galama kijkt er naar uit om zijn verbeterde looptechniek toe te passen in een wedstrijd.

Misschien dat het hem helpt om de 22-metergrens te slechten. Galama is er van overtuigd dat hij ook het Nederlands record van Jaco de Groot (22,21 meter) kan aanvalen. Tijdens zijn korte terugkeer in 2018 pakte hij op de vernieuwde schans in Burgum de Nederlandse titel met een persoonlijk record van 21 meter 40. Het kan verder. „De stok koe noch wol fierder fuort. Wy ha no yn Burgum deselde mooglikheden as yn Zegveld.”

Het zandbed ligt dieper, de grintbak onder water zorgt ervoor dat de stok langzamer overgaat en in de schans zit meer vering. De randvoorwaarden voor een perfecte sprong zijn aanwezig. „Fan sa’n sprong kinst gjin genôch krije. Mar ik kin ek genietsje as in oar sûnder fouten oergiet. De perfekte sprong is gewoan it moaiste dat der is.”

■■■■ column
johann mast

Was

Hoe moet ik mijn twee nog jonge kinderen later uitleggen hoe groots *Radio Tour de France* vroeger was, oh gelukzalige herinnering uit mijn jeugd? *Andere Tijden Sport* komt morgen met een tv-uitzending over dit radio-icoon dat 50 jaar bestaat.

U zult nu zeggen: stel je niet aan, *Radio Tour* is er nog steeds en zal zelfs dit rare coronajaar overleven; alle tijd dus voor de jeugd om zelf te ontdekken hoe zinderend en ongeëvenaard het programma is!

Dat is waar, gelukkig wel. Maar waarom maakt het mij dan toch zo weemoedig en zie ik het vooral als een jaren zeventig- en tachtig-fenomeen? Waarom zingt, zodra het juli wordt, de stem van Klaas Samplonius constant door mijn kop en draai ik louter nog liedjes van de *Amazing Stroopwafels*? Zelfs nu er helemaal geen *Tour* is...

In juli draai ik louter Amazing Stroopwafels

Is het omdat we *Radio Tour de France* vroeger nooit konden volgen op onze Franse camping, en dat we pas ’s avonds op de Wereldomroep hoorden wie er had gewonnen? Leg dat maar eens uit aan kinderen van nu.

Of komt het door Joop, Henne, Raas en Knetemann, grootheden op twee wielen die dankzij het mythische commentaar van Theo Koomen nog beter werden dan ze toch al waren?

Nee, daar komt het allemaal niet door. Het komt door de was. Pardon?

Het is gek, maar denk ik aan *Radio Tour de France* dan denk ik dus aan was. Niet aan een wasje van 30 graden, nee: ik denk aan was, of beter: wax. Het spul dat je op je net geschrobdde auto smeert waardoor de boel mooi gaat glimmen.

Als tiener moest ik eens per jaar onze auto in de was zetten. In mijn herinnering gebeurde dat altijd op een maandag in de eerste week van de schoolvakantie. De volgende dag vertrokken we in alle vroegte met de caravan naar Frankrijk.

Ik zweer het u: zonder *Radio Tour de France* zou ik deze ellendige middagen niet hebben overleefd. Maar nu, 40 jaar nadien, durf ik het om te draaien: ik genóót van mijn wax-klusje.

Laatst reed ik met mijn zoon- tje door een wasstraat. Het was zo’n alles-in-éénbeurt: autowassen en waxen voor een tientje. Binnen 5 minuten stonden we weer buiten, glimmend en wel, gewaxt en gewatergolfd.

Dat bedoel ik nou. De romantiek in het wielrennen is weg.

johann.mast@lc.nl